

עבודה זרה סו

עניין: ריחא לאו מילתא היא

החיד"א - ראש דוד פרשת ויצא

מ"ש שם צ"ר סוף פרשה ס"ה על פסוק ראה ריח בני מלמד שהראה לו הקב"ה צה"מ צנוי וחריץ וצנוי ראה ריח בני הכי צנוי המד"א ריח נוחחי תשמרו כריח שדכ הכי חריץ כמד"א ליון שדכ תחרש אשר צרכו ה' צנוי ומשוכלל לע"ל כענין שנאמר כי שם לוח ה' הצרכה חיים עד העולם. ויש להרגיש דמאמר ריח דריש צרישא על הקרצנות כמד"א ריח נוחחי וא"כ צחרצנו אין כחצי ריח שדכ והלא צחרצן אין כאן קרצנות. וכבר מהר"ש יפה הרגיש וכחצ דרמו צעלמא הוא. ולדידי מפרשא צמ"ש (מגילה דף י'). מקריצין אעפ"י שאין צית דקדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לע"ל וכחצ הרמ"ע מח"ל דככל יום מקריצ אלוהי הכציה תמידין צצית המקדש, וצח יחצאר אללי כחוצ' הדר הוא צקהלת (ה' ח') ויתרון ארץ ככל היא מלך לשדכ נעצד, דידוע דארץ הוא רומז לא"י כמ"ש צתעניות (י'). על פ' הנותן מער על פני ארץ, הכונה ויתרון ארץ ישראל ככל היא, כלומר ככל זמן דקדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעת"ל, והראיה מלך לשדכ נעצד, פירוש מלך הכבוד יחצרך שמו לשדכ אף צחרצן הצית שנקרא שדכ נעצד צקצנות, דמקריצין אף שאין צית ואלוהי מקריצ ככל יום. וז"ש ראה ריח בני קרצנות שמקריצין צצית צצנינו כריח שדכ שקול ישקל ריחא מילתא לזמן חרצנו, וזהו כריח שדכ דגס צחרצן מקריצין ואלוהי מקריצ ושקולים הם צחרצנו וצנינו דקדשה לשעתה וקדשה לעת"ל אשר צרכו ה' לעת"ל וקדושתו לעולם.

יומא לט:

והיו מתעטשות מריח הקמזרות אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה סח לי זקן אחד פעם אחת הלכתי לשילה והרחתי ריח קמזרות מבין כותליה אמר ר' ינאי יעליית גורל מתוך קלפי מעכבת הנחה

דרשות חת"ס ח"ב שבת הגדול תקצ"ג

ואחז"ל עתיון בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא שיתנו ריח כלבנון שנא' ילכו יונקותיו ויהי כזית הודו וריח לו כלבנון [ברכות מ"ג:]. ויל"ד מ"ט נקט טעם חטא ולא אמר שלא הריחו ריח חטא 'תנו ריח כלבנון. ונ"ל ה' דאמרי' ריחא לאו מילתא ה"ל היינו צמילי דעלמא וצקטרא דקליפא די לומר טעם כעיקר אכל להיות גם ריחא מילתא לא אמרי', אכל צקדושה אדרבא ריחא מילתא והוא דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף עיי' סוף פוסה, ע"כ אמר שלא טעמו טעם חטא דלענין חטא בעי' טעמא וריחא לאו מילתא וזה שלא טעם טעם חטא וזה לומר ריחא ה' והארכתי צנה גם צפי' הפסוק ראה ריח בני כריח שדכ אשר צרכו ה' ואין כאן מקום להאריך —

ברכות מג:

אדם אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב 'מנין שמברכין על הריח שנאמר כל הנשמה תהלל יה אזיהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו הוי אומר זה הריח ואמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב עתידים בחורי ישראל שיתנו ריח טוב כלבנון שנאמר ילכו יונקותיו ויהי כזית הודו וריח לו כלבנון ואמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב מאי דכתיב

נחת השלחן (עפ"י תורת ברסלב)

יו"ד סי' קח

(ק"ח) **וע"כ** אמרינן ריחא לאו מילתא לענין דיעצד כי עיקר אחיזת הסט"א והכסילות הוא רק מלד הגשמיים והגופניים. אכל ע"י ריח שהוא דבר רוחני אין כח לאסור אס לא שאחד מהם הוא דבר חריף שאז יש כח להאסור להגביר ע"י צחי' המריפות כנ"ל: